

Automobil u poslovne i privatne svrhe

Korištenje automobila Svaka nabava privatnog automobila poslovno je uvjetovana poduzetnička odluka

Na poduzetniku je odluka o načinu financiranja nabave osobnog automobila, a osim plaćanja iz vlastitih sredstava na raspolaganju su i dvije vrste leasinga

Svaka odluka o nabavi i korištenju osobnih automobila kao imovine tvrtke je za poduzetnika poslovno uvjetovana i služi u svrhu ostvarenja poduzetničkog cilja. Katkad je korištenje osobnih automobila u vlasništvu tvrtke nužno za obavljanje osnovne djelatnosti tvrtke, a katkad osobni automobil u vlasništvu tvrtke služi za obavljanje svih potrebnih poslova izvan sjedišta tvrtke koji nisu vezani uz samo osnovno obavljanje djelatnosti. Također nabava osobnog automobila u vlasništvu tvrtke koji bi služio samo za osobni prijevoz zaposlenika u privatne svrhe, pod čim se podrazumijeva i dolazak i odlazak s posla zaposlenika, za poduzetnika je također uvjetovano ostvarenjem poduzetničkog cilja.

Način financiranja

Na poduzetniku ostaje donošenje odluke o načinu financiranja nabave osobnog automobila. Pored mogućnosti financiranja iz vlastitih sredstava tvrtke ili kupnjom na kredit, najčešće se nabava osobnog automobila obavlja preko operativnog ili financijskog leasinga.

Operativni leasing ima obilježje dugoročnog najma. Davatelj leasinga ostaje i dalje pravni i ekonomski vlasnik predmeta leasinga. Predmet leasinga ostaje u poslovnim knjigama davatelja leasinga te se automobil i registrira na davatelja leasinga. Korisnik leasinga ne stječe pravo vlasništva nad automobilom. Nakon isteka ugovora korisnik automobil može vratiti davatelju leasinga, zamijeniti ga za novi predmet leasinga ili ga otkupiti i steći u vlasništvo ovisno o sklopljenom ugovoru. Prilikom ugovaranja obvezna je uplata jamčevine davatelju najma koja se iskazuje u postotku inicijalne vrijednosti predmeta leasinga. Uplaćena jamčevina vodi se kao dugoročni depozit. Pri operativnom leasingu mjesečno se izdaju računi za najam s pripadajućim PDV-om. Iznos

OVISNO O PREDMETU LEASINGA I NJEGOVU KORISNOM VIJEKU TRAJANJA ODREĐUJE SE ROK I VISINA AKONTACIJE ZA KORISNIKA

Službeno vozilo se ne vodi kao osnovno sredstvo tvrtke

VL

zakoni

Nabava vozila

Budući da uporaba osobnih automobila u poslovanju tvrtke nerijetko prelazi iz poslovne u privatnu sferu te da svako korištenje osobnih automobila jednim dijelom može služiti i za privatne potrebe zaposlenika ili vlasnika poduzeća, zakonodavac je to pitanje regulirao većim brojem zakona: Zakonom o porezu na dobit i Pravilnikom o porezu na dobit, Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o porezu na dohodak, kao i Zakonom o porezu na dodanu vrijednost i Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost. U nastavku ćemo prikazati porezni tretman nabave i korištenja osobnih automobila u vlasništvu tvrtke samo u svjetlu početka primjene izmijenjenih odredbi Zakona i Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost, dakle za nabave automobila od početka 2010. godine.

najamnine korisniku leasinga predstavlja trošak razdoblja. Obveza po ugovoru ne opterećuje bilancu korisnika leasinga te u poslovnim knjigama ne postoji obveza dugoročnog financiranja. Isto tako automobil se ne vodi kao osnovno sredstvo tvrtke iako ga poduzetnik koristi kao da je njegovo vlasništvo.

Pitanje vlasništva

U ekonomskom smislu financijski leasing je izjednačen s kupoprodajom. Zbog toga davatelj leasinga ustupanje sredstva na korištenje primatelju leasinga evidentira kao prodaju na kredit, a primatelj kao kupnju.

Međutim, financijski leasing razlikuje se od prodaje na kredit po tome što kod financijskog leasinga formalno-pravno vlasništvo nad predmetom leasinga prelazi na primatelja tek nakon otplate posljednje najamnine, dok kod prodaje na kredit vlasništvo pre-

lazi na poduzetnika odmah pri isporuci automobila. Automobil se vodi u poslovnim knjigama korisnika u okviru dugoročne imovine korisnika kao osnovno sredstvo te se na tako nabavljeni automobil obračunava amortizacija. U bilanci korisnika se prikazuje i dugoročna obveza po osnovi ugovora o financijskom leasingu. Dakle, korisnik leasinga je ekonomski vlasnik automobila, ali ne i formalnopravni. Prilikom sklapanja ugovora korisnik leasinga uplaćuje akontaciju.

Bruto vrijednost vozila - akontacija = osnovica za izračun rate leasinga. Ovisno o predmetu leasinga i njegovu korisnom vijeku trajanja određuje se rok i visina akontacije. Akontacija se iskazuje u postotku bruto vrijednosti predmeta leasinga. Društvo za leasing izdaje račun za automobil, ali uz uvjet obročne otplate. Mjesečnu naknadu čini glavnica i kamata.

U EKONOMSKOM SMISLU FINANCIJSKI LEASING JE IZJEDNAČEN S KUPOPRODAJOM

? pitanje za računovođu

Odgovara: Tanja Plaščar

Obračunavanje na temelju procjene

Mi smo društvo u vlasništvu inozemne pravne osobe, čiji vlasnici traže godišnje financijske izvještaje do 10. siječnja sljedeće godine te imamo pitanje vezano za rezervaciju troškova: jesu li porezno priznati troškovi, glede Zakona o porezu na dobit, koje obračunavamo na temelju procjene, a za koje u trenutku izrade financijskih izvještaja nismo primili račun?

Sukladno članku 11. Zakona o porezu na dobit i članku 36. Pravilnika o porezu na dobit porezno priznati rashodi rezerviranja su: rashod rezerviranja za rizike i troškove na temelju zakona ili

drugog propisa i rezerviranja koja su uvjetovana ugovorima (rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima). Rezerviranjima za troškove po započetim sudskim sporovima, prema članku 11. Zakona, smatraju se rezerviranja za pokrenute sudske sporove protiv poreznog obveznika do petnaestog dana prije dana podnošenja porezne prijave, u visini utužene svote uvećane za pripadajuće troškove spora, osim kamata na utuženu svotu. Na odgovarajući način

u rashode poreznog razdoblja priznaju se i rezerviranja po započetim, zakonski utvrđenim arbitražnim postupcima i postupcima mirenja.

Sukladno Zakonu i Pravilniku o porezu na dobit troškove koje obračunavate i rezervirate na temelju procjene za koje niste primili račun, a ne odnose se na rezerviranja iz članka 11. Zakona, nisu porezno priznati trošak razdoblja te predstavljaju privremene razlike između dobiti ili gubitka iskazanog u računovodstvenoj bilanci.

Porezni učinci privremenih razlika iskazuju se u računovodstvu obveznika poreza na dobit kao stavka imovine – odgovodena porezna imovina koja se iskazuje kao unaprijed plaćeni porez na dobit koji će se iskoristiti u idućem poreznom razdoblju. Isto pravilo vrijedi i za račune koje dobavljači ispostave kupcima s datumom računa tekuće godine, a isporuka je bila lani.

POJMOVNIK

AMORTIZACIJA

Amortizacija je postupno trošenje dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine poduzeća te predstavlja sustavan raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom njezina vijeka uporabe. Imovina poduzeća koja podliježe amortizaciji: imovina za koju se očekuje da će se koristiti u razdoblju dužem od godine dana, imovina koja ima ograničen koristan vijek trajanja te imovina koju poduzeće drži za uporabu u obavljanju svoje djelatnosti. Metode obračuna amortizacije: linearna metoda, kojom se fiksni iznos amortizacije raspoređuje tijekom korisnog vijeka trajanja imovine, funkcionalna metoda kojom se iznos amortizacije određuje prema očekivanoj uporabi ili proizvodnom učinku te degressivna metoda kojom se tijekom korisnog vijeka trajanja sredstva iznos amortizacije smanjuje. Zakon o porezu na dobit na sljedeći način tretira amortizaciju: amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine priznaje se kao rashod u svoti obračunanoj na trošak nabave po linearnoj metodi primjenom propisanih godišnjih amortizacijskih stopa. Amortizacija se obračunava pojedinačno po svakom sredstvu. Dugotrajnom materijalnom i nematerijalnom imovinom smatraju se stvari i prava čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 2000 kuna i vijek trajanja duži od godinu dana. Amortizaciji ne podliježe zemljište, šuma i slična obnovljiva prirodna bogat-

stva, financijska imovina, spomenici kulture te umjetnička djela.

Godišnje amortizacijske stope utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja, za pojedine su grupe dugotrajne imovine:

1. za građevinske objekte i brodove veće od 1000 BRT, (20 godina), 5%; 2. za osnovno stado, osobne automobile (5 godina), 20%; 3. za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile te za mehanizaciju (4 godine), 25%; 4. za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže (2 godine), 50%; 5. za ostalu nespomenutu imovinu (10 godina), 10%.

Ako porezni obveznik obračunava amortizaciju u svoti nižoj od porezno dopustive, tako obračunana amortizacija smatra se porezno priznatim rashodom.

Trošak amortizacije predmeta dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod od prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je dugotrajna imovina stavljena u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu imovinu priznaje se u porezni rashod od kraja mjeseca u kojem je dugotrajna imovina bila u upotrebi.

Neamortizirani trošak nabave dugotrajne imovine priznaje se u porezni rashod u razdoblju u kojemu je dugotrajna imovina prodana, darovana, na drugi način otuđena ili uništena.

Pitanja vezana za računovodstvenu tematiku šaljte na

e-mail: info@data-link.hr ili redakcija@poslovnih.hr s napomenom za rubriku računovodstvo